Dokument nr. 8:34.

(1998-99)

Forslag fra stortingsrepresentantene Asmund Kristoffersen, Gunhild Øyangen og Eirin Faldet om at henvisningskravet fra lege til kiropraktor m.m. skal falle bort.

Til Stortinget.

Bakgrunn

I St.meld. nr. 24 (1996-97) Tilgjengelighet og faglighet. Om sykehus og annen spesialisthelsetjenesten, sies det innledningsvis at hovedproblemet i spesialisthelsetjenesten er at den organisert slik at personell og utstyr langt fra kommer til full rett.

Kvaliteten i norsk helsevesen er gjennomgående meget god pga. høyt utdanningsnivå i alle helseprofesjonsgruppene, men samtidig er vårt helsevesen delvis preget av kapasitetsproblem av flere grunner.

Ulike utredninger viser at en av de største utfordringene er å få benyttet helsepersonalet målrettet og bruke spesialkompetanse slik at alle gjør det de er best i og utdannet for.

En av de aller største pasientgruppene er personer med muskel- og skjelettlidelser hvor primærlegen, spesialister i ortopedi, fysioterapeuter og kiropraktorer hver for seg og til sammen representerer et faglig bredt behandlingstilbud.

De totale kostnader for samfunnet er beregnet til 10-15 milliarder kroner pr. år, bl.a. ut fra tall som framkommer i Statens helsetilsyns veiledningshefte 7-95 «Vondt i ryggen - hva er det, hva gjør vi».

Beløpet knytter seg til behandlingsutgifter, sykepenger, trygdeytelser og produksjonstap. I Norge har vi, etter det forslagsstillerne kjenner til, ikke detaljerte tall for de samlede sykefraværskostnader for personer med rygglidelser. I Sverige er det, ut fra opplysninger i ovennevnte hefte, sagt at 12 pst. av alt sykefravær skyldes ryggplager. Det er neppe grunn til å forvente store forskjeller mellom Norge og Sverige.

Forslagsstillerne mener at det stadig økende behovet for helsetjenester ikke bare kan dekkes med stadig økende bevilgninger, men må trolig i like stor grad dekkes gjennom mer effektiv og målrettet bruk av helsepersonell.

Den nordiske universitetsutdannelsen for kiropraktorer er på 5 år + 1 års turnustjeneste, som betyr at kiropraktoren er den mest høyspesialiserte helseprofesjonsgruppe på muskel- og skjelettlidelser. Kiropraktorer blir utdannet som primærkontakt for muskel- og skjelettlidelser, særlig rygglidelser. Dagens regelverk er slik at dersom det skal utløses trygderefusjon for kiropraktorbehandling, må pasienten være henvist fra lege.

Ifølge opplysninger fra Norsk Kiropraktorforening og publisert forskning er bare 29,3 pst. av kiropraktorpasientene henvist fra lege, og dermed går 70,7 pst. direkte til kiropraktor. Opplysninger fra samme kilde sier at det er i gjennomsnitt 22,9 sykemeldingsdager for legehenviste pasienter før påbegynt behandling hos kiropraktor, mens tilsvarende tall for pasienter som tar direkte kontakt med kiropraktor, er 8.5 sykemeldingsdager.

Om en legger til grunn kostnad pr. sykemeldingsdag, refusjonssatser, antall folketrygdrefunderte behandlinger, antall pasientkontakter, som er på ca. 1,2 mill. m.m., kan et teoretisk regnestykke gi besparelser bare i sykepengeutgifter på over 1 000 mill. kroner om pasientene kunne oppsøke kiropraktor direkte.

Gjeldende regler med hensyn til krav om legehenvisning går fram av brev av 31. mai 1996 fra Sosial- og helsedepartementet til Arbeiderpartiets stortingsgruppe:

> «Det har vært departementets syn at man ville opprettholde kravet om legehenvisning for å utløse trygderefusjon ut fra prinsippet om at allmennlegen i helsetjenestens førstelinje bør ha det generelle og det koordinerende ansvar for en helhetlig diagnostikk og behandling av pasientene. Dette er bl.a. begrunnet i behovet for å utelukke andre diagnoser for å unngå feilbehandling.»

Forslagsstillerne reiser ikke tvil om primærlegenes rolle, men mener at det finnes tungtveiende grunner nok til å gå bort fra kravet om henvisning fra lege til kiropraktor, slik det er i stort sett alle andre land, som f.eks. Danmark og Sverige.

Det sies også i ovennevnte brev:

«Jeg kan se problemet i at bare omlag 30 pst. av de som blir behandlet er henvist av lege, når man har som mål at legen skal ha det koordinerende ansvar for behandling av pasientene.»

Forslagsstillerne vil også vise til at kiropraktorene forlengst har fått offentlig autorisasjon som helsearbeider med selvstendig behandlingsansvar.

Kiropraktorene er ansvarlige for sin undersøkelse, diagnosestilling og behandling eventuelt videre henvisning på lik linje med lege enten pasienten er henvist fra lege eller oppsøker kiropraktoren direkte.

Det er med henvisning til stor legemangel, spesielt i primærhelsetjenesten, sterke grunner til å unngå å bruke legearbeidskraft til å skrive henvisning til kiropraktor, noe som også fører til ekstrautgifter for pasienten i form av egenandel og ekstra utgifter for folketrygden pga. refusjonsuttak til legehonoraret.

Forslagsstillerne vil, uten å gå nærmere inn på noen medisinsk vurdering av kiropraktorbehandling, bare måtte konstatere at all forskning som vi er kjent med, entydig viser betydningen av at ryggpasientene kommer raskt til behandling. De som må gå lenge med sin rygglidelse, har mindre sjanse for helbredelse. En undersøkelse fra 1990 viser at bare 2 pst. av tidligere yrkesaktive som måtte vente på operasjon i ett år, kom tilbake i arbeid.

Forslagsstillerne mener at som en konsekvens av kiropraktorenes faglige kompetanse og av hensyn til effektiv utnyttelse av knappe helsekroner og for liten tilgang på legearbeidskraft, bør en også gjennom en forsøksordning kunne gi kiropraktorene

- anledning til å sykmelde pasienter for en kortere periode
- anledning til å henvise til spesialist
- anledning til å rekvirere fysikalsk behandling.

Til det siste vil forslagsstillerne bemerke at det er ønskelig med et bedre og faglig mer forpliktende samarbeid mellom kiropraktor og fysioterapeut til beste for pasientene.

Kiropraktorene bør gis anledning til å henvise pasienter til spesialist når videre utredning er nødvendig.

Det synes nå å være nødvendig med en bedre integrering av kiropraktikken i helsevesenet også fordi et kostnadskrevende helsevesen kunne gjøres billigere for en pasientgruppe som er ansvarlig for en høy andel av folketrygdens utgifter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen gjennomføres en prøveordning over 2 år, der følgende legges til grunn:

- henvisningskravet fra lege til kiropraktor faller bort
- kiropraktor får anledning til å sykmelde sine pasienter for en kortere periode
- kiropraktor får anledning til å henvise til spesialist på nærmere fastsatte vilkår
- kiropraktor får anledning til å rekvirere fysikalsk behandling.

Prøveordningen kan opprettes gjennom en avtale mellom Rikstrygdeverket og Norsk kiropraktorforening basert på et nærmere angitt antall behandlinger for hvert fylke. Hver enkelt kiropraktor som inngår i et slikt avtaleforhold, får rett til å ta ut refusjon fra folketrygden innenfor et fastsatt beløp pr. kalenderår.

25. februar 1999.